

กระบวนการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางในการแสดงชุดฮาร์โมนีออฟแดนซ์ The process of creating the show “Harmony of Dance”

วณิชชา ภราดรสุธรรม*

บทคัดย่อ

กระบวนการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางในการแสดงชุด “Harmony of Dance” เป็นการศึกษาขั้นตอนกระบวนการทำงานด้านการออกแบบลีลาท่าทาง ในการแสดงชุด Harmony of Dance มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการทำงานและการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการถ่ายทอดความคิดในการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางเพื่อการแสดงกระบวนการทำงานในการสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง มีขั้นตอนในการทำงานทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ 1.การกำหนดความคิดหลักและขอบเขตเนื้อหา 2.การกำหนดรูปแบบของการแสดง 3.การเลือกสรรดนตรี 4.การสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง 5.การคัดเลือกนักแสดงและฝึกซ้อม 6.การออกแบบจัดสรรเครื่องแต่งกาย และ 7.นำเสนอผลงานสร้างสรรค์

Abstract

This creative production aims to study the making processes of the show “Harmony of Dance ” and also to develop the conceptual thinking of choreography in dance theatre. There are 7 processes of this show, which are 1. Concept 2.Forms 3.Music 4. Choreography 5.Casting and Rehearsal 6.Costume Design 7.Show presenting

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาขั้นตอนกระบวนการการทำงานในการออกแบบลีลาท่าทางการแสดงชุด “Harmony of Dance ”
2. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการถ่ายทอดความคิดและการสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ลีลาท่าทางในการแสดงชุด Harmony of Dance ในงานพิธีเปิดนิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “ผสานทำนองครรลองชีวิต” (Harmony of Life) วันที่ 19 เมษายน 2559 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ในการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางการแสดงในพิธีเปิดจำเป็นต้องสอดคล้องกับแนวคิดในงานจัดงานแสดงภาพถ่าย โดย

แนวคิดสำคัญในการจัดงานครั้งนี้ คือคำว่า Harmony of Life การประสานกลมกลืนของวิถีแต่ละชีวิตไม่ว่าจะเป็นสายพันธุ์พืช สัตว์ หรือ มนุษย์ ได้ก่อเกิดเป็นความดี ความงาม อันเป็นรากฐานทางสุนทรียภาพของแต่ละชีวิตที่อาจมีความแตกต่างกันตามแต่ละเผ่าพันธุ์ที่มีท่วงทำนองของจังหวะชีวิตที่แต่ต่างกัน (จากสูจิบัตรนิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ “ผสานทำนองครรลองชีวิต” Harmony of Life ปี 2559) และจากแนวคิดในการจัดงานแสดงภาพถ่ายนี้จึงถูกเชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในลำดับต่อไป

ในยุคปัจจุบันวัฒนธรรมทางด้านตะวันตกและตะวันออกได้เข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยสมัยใหม่ (จิตพลเปลี่ยนศิริ,2549) ดังจะเห็นได้ตั้งแต่การดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็น รูปแบบการทำงาน การบริโภค การแต่ง

* อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

กาย ที่อยู่อาศัย หรือแม้กระทั่งวัฒนธรรมบางประการ ที่สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อระบบความคิดและค่านิยมของคนในสังคมไทยเกิดการยอมรับการผสมผสานทางวัฒนธรรมมากขึ้น ศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์สนใจและปรากฏขึ้นให้เห็นในสังคมไทยที่ขยายตัวและเป็นยอมรับมากขึ้นตามลำดับ คือ ศิลปะของการเต้น (Dance) หรือ นาฏศิลป์ทางตะวันตก ซึ่งศิลปะแขนงนี้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้ในระดับสากลโดยใช้ลีลาท่าทาง ความงดงาม ของร่างกาย ผ่านการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นความอ่อนช้อย พลิวไหว ความรวดเร็ว ปราดเปรียว หรือแม้กระทั่งความแข็งแกร่ง ดุมิพลัง ซึ่ง ศิลปะการเต้นจะสื่อสารความหมายและเรื่องราวบางประการโดยตรงให้กับผู้ที่รับชมได้รู้สึกและรับสารนั้นไปพิจารณา การเต้นในแต่ละรูปแบบจึงมีเอกลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมาย และสุนทรีย์ที่แตกต่างกันไปในบริบทของสังคม

การแสดงชุด Harmony of Dance จึงนำแนวความคิดและแรงบันดาลใจข้างต้น ถ่ายทอดผ่านการแสดงลีลาท่าทางของนักแสดง(นักเต้น) ผสมผสานรูปแบบทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย การเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างอิสระและกลมกลืนของกลุ่มนักแสดง(นักเต้น) มุ่งเน้นให้เกิดความรู้สึกถึงการสอดผสานระหว่างการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย ความพลิวไหว ความแข็งแรง ของนักแสดง (ภาพที่ปรากฏ) และด้านเสียง (ดนตรีประกอบการแสดง) อีกทั้งยังสามารถนำองค์ความรู้มาใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ต่อนักศึกษาในรายวิชา ศิลปะการใช้ลีลาท่าทางเพื่อการแสดง ของตัวผู้สร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

แนวความคิดและทฤษฎีของการสร้างสรรค์

1. แนวคิดนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance)

นาฏศิลป์ร่วมสมัย (นราพงษ์ จรัสศรี,2548) เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 เนื่องจากกลุ่มคนที่อยู่ในแวดวงการเต้นรำในช่วงเวลานั้น มีความเบื่อหน่ายในกฎระเบียบแบบแผนที่เคร่งครัดของการเคลื่อนไหว

ซึ่งได้มีนักเต้นรำชาวอเมริกา 2 คน คือ อิชาดอร่า Isadora Duncan และ Loie Fuller นาฏศิลป์ร่วมสมัย ในระยะเริ่มแรกยังไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางนัก มักจะได้รับความนิยมนิยมและแสดงกันในกลุ่มของเหล่าศิลปินที่มีความแตกต่างเหมือนกันว่าการเต้นแบบร่วมสมัยนี้เป็น “ปฏิสังขมและเป็นบาป” แต่กลุ่มผู้นิยมและสร้างสรรค์งานกลับมีความเชื่อว่า การเต้นแบบร่วมสมัยนี้ “เป็นการปลดปล่อยและใช้จิตวิญญาณทั้งหมด หล่อหลอมไปกับการเคลื่อนไหวและถ่ายทอดมาเป็นจิตวิญญาณอิสระและรู้สึกได้ถึงกาลใกล้ชิดพระเจ้า” และภายในระยะเวลาไม่นานนักแสดงแบบร่วมสมัยก็ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ และได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นรูปแบบเฉพาะและเปิดสอนในโรงเรียนเต้นรำต่างๆทั่วโลก ซึ่งแต่ละสถาบันก็จะมีเทคนิคที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ไม่ซ้ำรูปแบบกัน

เรื่องราวต่าง ๆ ที่นักแสดงต้องการสื่อสารไปสู่กลุ่มผู้ชมนั้น บางอย่างสอดแทรกอยู่ในลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดง บางครั้งสารที่นักแสดงจะสื่อสารให้ผู้ชมรับทราบจากการแสดงนั้นก็ไม่ใช่จำเป็นต้องอยู่ในบทสรุปเดียวกัน ในการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยครั้งหนึ่งอาจถูกตีความไปได้หลายรูปแบบ แต่การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ตีนั้น ส่วนมากแล้วเนื้อหาและรูปแบบของการแสดงนั้นจะมีลักษณะแห่งความเป็นสากล หybrid เรื่องราวที่สามารถพบเห็นได้รอบๆตัว มานำเสนอให้เกิดมุมมองและทัศนคติใหม่ๆ นำเสนอให้เกิดมุมมองและทัศนคติใหม่ๆ นำเสนอต่อสังคม เพื่อตีแผ่และสะท้อนแง่คิดแห่งเรื่องราวต่างๆให้ปรากฏต่อสังคมในช่วงนั้น

2. ทฤษฎีการเต้นของนาฏศิลป์ร่วมสมัย

(นราพงษ์ จรัสศรี,2548)

- ฟรีสปิริต (Free Spirit) การเต้นที่มีจิตวิญญาณของความเป็นอิสระ เป็นการเต้นที่คล้ายกับการเต้นไร้ระบบเหมือนเป็นการเต้นที่ไม่ได้ตั้งใจเต้น แต่สามารถสื่อสารให้ผู้ชมได้ทราบเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกและมีลีลาท่าทางการเต้นที่มีจังหวะหนัก – เบา ที่เรียกว่า ไดนามิก (Dynamic)

- คอนแทรกชัน (Contraction) จะต้องปฏิบัติอย่างรวดเร็วบังคับกล้ามเนื้อท้องให้โค้งตัวดันกระดูกสันหลังให้โค้งและทำผ่อนคลายที่เรียกว่า รีลีส (Release) เน้นที่ความหนักแน่นและการปลดปล่อย การทิ้งน้ำหนักและการกลับสู่พื้นฐาน เป็นรูปแบบที่ไม่มีท่วงท่าที่อ่อนช้อยสง่างาม และไม่มีการลอยตัวตามแบบของบัลเลต์

- การล้มลงสู่พื้น การพุ่งตัวขึ้น การหยุดนิ่งและกฎของแรงโน้มถ่วง เช่น การถ่วงหมุนรอบตัว ให้มีความรู้สึกว่ายแขวนขาดึงเข้าหา ตัวหมุนให้ความรู้สึกว่ายแขวนขาดึงออกจากตัว การกระโดดข้ามวัตถุที่สูง กระโดดข้ามวัตถุที่ยาวหรือกว้าง

- การใช้พื้นที่ว่าง จังหวะ ในการเต้นการเคลื่อนไหวที่จะใช้จังหวะต่างกัน การแสดงออกของอารมณ์ก็ใช้จังหวะต่างกัน อาจจะเป็นการปรบมือ กระพือเท้า หรือการใช้เสียง และจะมีการเน้นจังหวะด้วยเช่นกัน

- คินนิงแฮม(Cunningham) ตั้งชื่อตามผู้คิดทำเต้น ซึ่งเน้นแนวทางการเต้นไปตามสรีระและจังหวะ โดยใช้แนวคิดของการปลดปล่อยพลังงานออกมา ในรูปแบบของการเต้นแต่ละคน เพื่อให้เห็นถึงความง่ายและ ความเป็นธรรมชาติ

- การเต้นที่ประกอบไปด้วย การวิ่ง การเดิน การกระโดด หรือ เป็นการนำท่าธรรมดาสามัญในชีวิตประจำวันมาสร้างสรรค์ในการแสดง

- ไลร์มอน(Limon) ตั้งชื่อตามผู้คิดทำเต้น เป็นการใช้พลังให้สัมพันธ์กับแรงดึงดูดและน้ำหนักในเรื่องการตกกระทบและการดีดตัวขึ้น เทคนิคนี้ใช้ความรู้สึกเกี่ยวกับน้ำหนักและพลังในการเต้นอย่างมากของร่างกาย การเคลื่อนที่ถูกระตุ้นด้วยการสุดลมหายใจเข้าออกเพื่อยกและเหวี่ยงร่างกาย เพื่อที่จะให้เกิดการเคลื่อนไหวและการหยุดการเคลื่อนไหว ทำให้ผู้เต้นรู้สึกดีในขณะที่แสดง

- รีลีส(Release) เน้นการที่ลดความแกร่งของการเต้นให้มากที่สุด เพื่อที่จะหาความชัดเจนและไม่แน่นอนที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังลมหายใจ เราใช้เทคนิคนี้เพื่อให้ ข้อต่อกล้ามเนื้อ เกิดการ

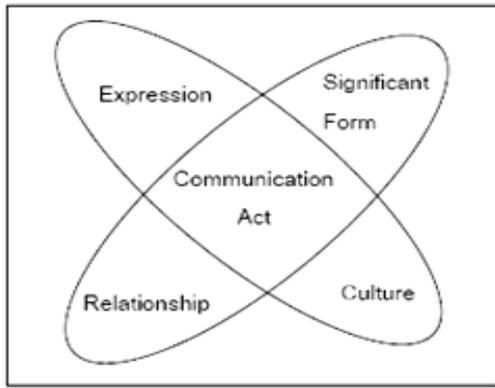
เคลื่อนไหวที่ง่าย ปล่อยหายใจ เพื่อให้ผ่อนคลายของร่างกายเป็นการใช้ผ่อนคลายของร่างกายเป็นการใช้เทคนิคที่ผ่อนคลายเหมือนรูปแบบการเต้น

- การด้นสด(Improvisation) ซึ่งการด้นสดนี้จะเป็นการคิดทำให้ตรงตามเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่แสดง เน้นในเรื่องการเคลื่อนไหว และท่าทางที่ต่อเนื่องในการแสดง

- การเต้นเป็นคู่หรือกลุ่ม (Contact Improvisation) ซึ่งมีการจัดรูปแบบด้วยการโยกย้ายน้ำหนัก การเคลื่อนไหวที่อ่อนช้อย การสัมผัสผู้เต้นในแบบด้นสด จะต้องเต้นแบบร่างกายเคลื่อนไหวโดยธรรมชาติ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงสุนทรียะ โดยทั่วไปการศึกษาศิลปะในแง่ของการสื่อสาร จะเป็นการศึกษาถึงการนำเสนอศิลปะโดยเน้นที่กระบวนการสร้างสรรค์หรือตัวสาร รวมทั้งศึกษารูปแบบของการส่งสาร เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นต่อผู้รับสาร นาฏศิลป์จัดว่าเป็นการสื่อสารรูปลักษณ์หนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบจำลอง ความหมายของศิลปะในฐานะการสื่อสารสุนทรียนิเทศศาสตร์หรือการสื่อสารเชิงสุนทรียะ (aesthetic communication) ใช้ในความหมายที่เน้นถึงกระบวนการการสื่อสาร มีความหมายกว้างเทียบเท่ากับคำว่า การสื่อสารเชิงจินตคติ กล่าวคือ ครอบคลุมการสื่อสารที่มุ่งเน้นนันทประโยชน์หรือความเพลิดเพลินเจริญใจทั้งปวง ซึ่งร่วมถึงการแสดงที่เป็นละครและนาฏศิลป์

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์(2547) ได้อธิบายแนวคิดสุนทรียนิเทศศาสตร์ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ในความหมายของศิลปะในฐานะการสื่อสาร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การแสดงออก (Expression) รูปแบบที่มีนัยยะสำคัญ (Significant) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร (Relationship) และวัฒนธรรม (Culture) ดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปที่ 1 แบบจำลองแสดงศิลปะในฐานะการสื่อสาร

กระบวนการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางการแสดงชุด “Harmony of Dance”

การสร้างสรรค์การแสดงชุด “Harmony of Dance” นำเสนอในรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย มีขั้นตอนการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ดังนี้

1. การกำหนดความคิดหลักและขอบเขตเนื้อหา
2. การกำหนดรูปแบบของการแสดง
3. การเลือกสรรดนตรี
4. การสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง
5. การคัดเลือกนักแสดงและฝึกซ้อม
6. การออกแบบคัสดรเครื่องแต่งกาย
7. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์

1. การกำหนดความคิดหลักและขอบเขตเนื้อหา โดยทั่วไป ผู้สร้างสรรค์ หรือ นักออกแบบท่าเต้น มักจะมีภาพการเล่าเรื่อง คำสำคัญ หรือสิ่งที่ต้องการสื่อสารอยู่ในจินตนาการแล้วส่วนหนึ่ง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหรือแนวคิดหลักที่ต้องการนำเสนอ ในการสร้างสรรค์การแสดงชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์มีเป้าหมายสร้างขึ้นเพื่อเปิดเป็นการแสดงในพิธีเปิดงานนิทรรศการการแสดงภาพถ่ายนานาชาติ “ผสานทำนองครรลองชีวิต” The Harmony of Life ซึ่งแนวคิดและเนื้อหาจะสื่อสารถึง 1. ความกลมกลืนของการเคลื่อนไหว 2. ความกลมกลืนของการเคลื่อนไหว 3. ความผสมผสานความพลิ้วไหวและความหยุดนิ่ง ความแข็งแรงของนักแสดง(นักเต้น) สื่อสารผ่านการ

เคลื่อนไหว(การเต้น) ของนักแสดง ร้อยเรียงท่าทางผ่านจังหวะของดนตรี การแสดงชุดนี้สื่อสารขนาดแนวความคิดของการจัดแสดงนิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติภาพถ่ายนานาชาติ โดยมีคำสำคัญร่วมกันคือคำว่า “Harmony”

รูปที่ 2 แสดงถึงความกลมกลืนกลมเกลียว (ฝึกซ้อม)

2. การกำหนดรูปแบบของการแสดง

หลังจากผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาได้ครบทั้งหมดของการแสดงแล้ว จึงกำหนดรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวคิด จึงนำเสนอผ่านศิลปะด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย เพราะจากองค์ประกอบทางด้านความอิสระของกฎเกณฑ์ทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัยนั้น เมื่อนำทุกอย่างมาประกอบรวมกันให้สมบูรณ์กลมกลืนท่าทางลีลาเหล่านั้นจะสามารถบ่งบอกความรู้สึกอารมณ์ ความต้องการ ของผู้แสดงให้สื่อสารไปยังผู้ชมอย่างมีการจัดวางที่ถูกที่ควรมากยิ่งขึ้น

3. การเลือกสรรดนตรี

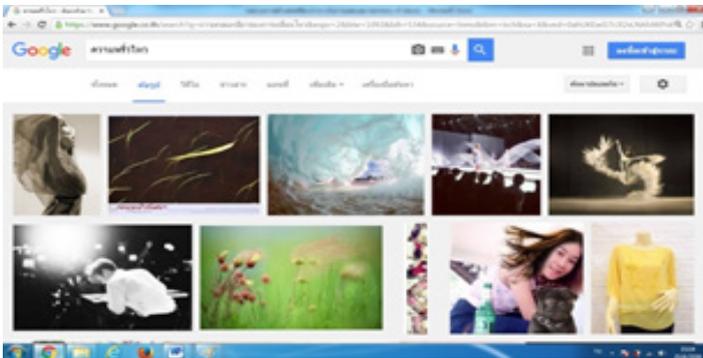
ผู้สร้างสรรค์ เลือกดนตรีที่ให้ความรู้สึกแค่เป็นพื้นหลัง (Back ground) ของการแสดง เพื่อไม่ให้ดึงความสนใจไปที่ดนตรี หรือเกิดการตีความจากเสียงดนตรี เพราะผู้สร้างสรรค์ต้องการมุ่งสื่อสารความหมายจากการแสดงลีลาท่าทางเท่านั้น

4. การสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง

กำหนดนักแสดง (นักเต้น) เป็นหญิง ทั้งหมด 5 คน โดยให้ความสำคัญของนักแสดงเท่ากัน หลังจาก

นั้นกลับมาที่ขอบเขตเนื้อหาและแนวคิดเป็นสำคัญ คำสำคัญ หรือการแบ่งช่วงอารมณ์ความรู้สึก โดยมีขอบเขตที่ต้องการสื่อเนื้อหาจะสื่อสาร โดยนำคำสำคัญ ค้นหา รูปภาพในอินเทอร์เน็ต เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและภาพในการสร้างลีลาท่าทาง 1.ความกลมกลื่นของการเคลื่อนไหว 2.ความกลมเกลียวของการเคลื่อนไหว 3.ความผสมผสานความพลิ้วไหว

อีกลักษณะเด่นในการออกแบบ คือการทำให้เห็นคู่ตรงข้ามของลีลาท่าทาง เช่น ความกลมกลื่นตรงข้าม ความตัดกัน ความกลมเกลียว ตรงข้าม ความขัดแย้ง ความพลิ้วไหว ตรงข้าม ความหยุดนิ่งและความแข็งแรง

รูปที่ 3 การค้นหาภาพเพื่อแรงบันดาลใจ

จากนั้นแบ่งทิศทางและการเคลื่อนไหวเพื่อกำหนด การเข้า การออก และการเคลื่อนที่ของผู้แสดงในแต่ละช่วงบนเวทีเพื่อให้ได้ความหมายตามต้องการ

4.1 กลมกลื่นและความตัดกันของการเคลื่อนไหว ในการออกแบบท่าทางในส่วนของความกลมกลื่น ผู้ออกแบบ เลือกแสดงให้เห็นความกลมกลื่นของการเคลื่อนไหวของการวาดแขน ศรีษะ ช่วงตัว และการกำหนดลมหายใจของนักแสดง และใช้การแปรแถวสร้างภาพความกลมกลื่นของการเคลื่อนไหว และในช่วงของความตัดกัน เช่นมีการกำหนดทิศทางในการเดินเข้า หรือเดินออก ในทิศทางที่สวนทาง หรือมีทิศทางที่ตัดจากซ้ายไปขวา เพื่อให้ภาพที่เกิดขึ้นมีความชัดเจนในการสื่อความหมายมากขึ้น

4.2 กลมเกลียวและความขัดแย้งของการเคลื่อนไหว ความกลมเกลียวของการเคลื่อนไหว ผู้ออกแบบเน้นในเรื่องของความพร้อมเพียงของนักแสดง(นักเต้น) มีท่าที่พร้อมกัน มีทิศทางในการโฟกัสไปในจุดเดียวกัน และในความขัดแย้ง จะมีการจับกลุ่มท่าทางของนักแสดงที่แตกต่างออกไป เช่น จับกลุ่ม 4 คน และ แยก 1 คน ที่มีท่าทางต่างจากนักแสดงที่เหลือ เพื่อเห็นถึงความโดดเด่นและขัดแย้งจากคนหมู่มาก แต่สุดท้าย ความเป็นหมู่มากจะหลอมให้ 1 คนที่เหลือ เข้าไปรวมกลุ่ม เพื่อเห็นถึงความกลมเกลียวในช่วงหลัง

4.3 พลิ้วไหวและความหยุดนิ่งและความแข็งแรงของการเคลื่อนไหว ความพลิ้วไหว ผู้สร้างสรรค์ใช้ท่าทางต่างๆมาเชื่อมต่อให้เกิดความพลิ้วไหวการเคลื่อนไหวที่ค่อยๆเป็นค่อยๆไป จะทำให้คนดูรู้สึกถึงความอ่อนช้อยของท่าทางและบวกกับการออกแบบเครื่องแต่งกายให้มีลักษณะกระโปรงเบาสบาย ทำให้การเคลื่อนไหวที่เป็นไปได้อย่างราบรื่น ในส่วนของความแข็งแรง ก็จะอาศัยท่าทางที่เป็นแนวเส้นตรงและรวดเร็ว รวมทั้งมีการยกตัวนักแสดงนักแสดงที่เป็นผู้ยก จะแสดงถึงความแข็งแรง ส่วนนักแสดงที่ถูยกยก จะให้ความรู้สึกตัวแทนของความเบา ความพลิ้วไหว และสลับกับการหยุดนิ่งของนักแสดง

รูปที่ 4 ภาพการเคลื่อนไหวของนักแสดง

5. การคัดเลือกนักแสดงและฝึกซ้อม

การคัดเลือกนักแสดง คัดเลือกนักแสดงหญิงทั้งหมด 5 คน จากนักแสดงที่มีความสามารถในการเคลื่อนไหว แล้วนำมาฝึกซ้อมเพิ่มเติม มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องของท่าทาง การฝึกซ้อมเริ่มการจากต่อท่าที่เป็นท่าชุดพื้นฐานที่จะใช้ในการแสดง หลังจากนั้นก็เริ่มซ้อมท่าตั้งแต่เริ่มแสดง เพื่อให้ความจำของนักแสดงไปตามระบบของการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบ

6. การออกแบบคัสดรเครื่องแต่งกาย

การคัสดรเครื่องแต่งกายนักแสดงหญิงทั้ง 5 คน ผู้สร้างสรรค์ออกแบบโทนสีที่น้ำตาล เน้นความเรียบง่าย สะดวกต่อการเคลื่อนไหว และ ทดทอนการตีความหมายจากเครื่องแต่งกาย ย้อมสีแดงผสมไล่เฉดที่กระโปรงของนักแสดง และให้นักแสดงใส่กางเกงขา

ยาวรัดรูปสีเข้มด้านในกระโปรง เพื่อสะดวกต่อการเคลื่อนไหว และเพิ่มความแตกต่างในแต่ละตัวให้ไม่เหมือนกันมีกลิ่นอายความประยุกต์ ใส่กระดิ่งข้อเท้า เพื่อเพิ่มจังหวะในการเคลื่อนไหว จากเสียงกระดิ่ง และเพื่อความสวยงามสะท้อนความเรียบง่าย

รูปที่ 5 ภาพเครื่องแต่งกายของนักแสดง

7. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์

นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในวันที่ วันที่ 19 เมษายน 2559 โดยใช้ชื่อการแสดงว่า “Harmony of Dance” ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ได้นำผลงานไปแสดงในช่วงของพิธีเปิด ของงานนิทรรศการภาพถ่าย “ผสานทำนองครรลองชีวิต” Harmony of Life

รูปที่ 6 ภาพงานวันแสดงผลงานจริง

ข้อสรุปในการสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง

1. การสร้างสรรค์ลีลาท่าทางในการแสดงชุด Harmony of Dance มีกระบวนการการพัฒนาผลงานทั้งหมด 7 ขั้นตอนดังนี้ 1.การกำหนดความคิดหลักและขอบเขตเนื้อหา 2.การกำหนดรูปแบบของการแสดง 3.การเลือกสรรดนตรี 4.การสร้างสรรค์ลีลาท่าทาง 5.การคัดเลือกนักแสดงและฝึกซ้อม 6.การออกแบบจัดสรรเครื่องแต่งกาย และ 7.นำเสนอผลงานสร้างสรรค์

2. ได้พัฒนากระบวนการสื่อสารโดยใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย ท่าทาง เครื่องแต่งกาย และท่วงทำนองของดนตรี เป็นสื่อถ่ายทอดความหมายและความรู้สึก

3. การสร้างลีลาท่าทางควรสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับนักแสดง โดยต้องดูพื้นฐานและความสามารถของนักแสดงเป็นหลักเพื่อให้เกิดความสมดุลของท่าทาง เพื่อที่นักแสดงจะได้สื่อสารถึงความหมายได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

4. การสร้างสรรค์การแสดงที่ต้องใช้นักแสดงเป็นตัวกลางถ่ายทอดและสื่อสารอารมณ์ จำเป็นจะ

ต้องให้นักแสดงทราบถึงแนวความคิดอย่างละเอียด มิใช่มุ่งเน้นแค่เพียงท่าทางโดยปราศจากอารมณ์ร่วม (Inner)

5. การสร้างสรรค์การแสดงชุดนี้ มีการสื่อสารแบบคู่ตรงข้ามเพื่อให้ภาพความรู้สึกสื่อสารได้ชัดเจนและเข้าใจได้มากยิ่งขึ้นถือเป็นอีกแนวทางการทำงานทางด้านการออกแบบลีลาท่าทาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางในการแสดง

การสร้างสรรค์การแสดงในงานลักษณะพิธีเปิดกิจกรรม งานพิธีการ ที่ขาดไม่ได้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร และบริบทวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่า หากงานการแสดงมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยมีจุดร่วม หรือ แนวความคิด (Concept) ร่วมกันมาก่อน จะทำให้การสื่อสารในงานออกแบบลีลาท่าทางนี้สามารถเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันได้ง่ายมากขึ้น จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- จิตพล เปลี่ยนศิริ. (2549). *การสร้างสรรค์การแสดงของโรงเรียนบางกอกซิตี้กับสุนทรียทัศน์ของผู้ชมชาวญี่ปุ่นและชาวไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์, จิรยุทธ์ สินธุ์พันธุ์, สุกัญญา สมไพบูลย์ และปรีดา อัครจันทโชติ. (2546). *สุนทรียนิเทศศาสตร์ การศึกษาสื่อสารการแสดงและสื่อจินตคติ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นราพงษ์ จรัสศรี. (2548). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร พูราจ. (2554). *Mine ศิลปะท่าทางและการเคลื่อนไหว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2544). *นาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.